SURINAAMSCHE COURANT.

(No. 79.) DINGSDAG den 30sten SEPTEMBER. (Ao. 1828.)

PARAMARIBO.

ZEE-TIJDING.

UITGEZEILD.

Het Schip *Maria*, Kapt. F. H. ZEIJLSTRA, naar *Amsterdam*.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Getrokken uit de Hollandsche Couranten van Junij 1828.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT *den 13 Junij*. De berigten van het tooneel des oorlogs, over Weenen, gaan niet verder dan tot den 21sten uit het leger voor Ibrailow, als wanneer, gelijk bekend is, het bombardement nog niet was begonnen, en de overtogt over de Donau door den hoogen stand van het water was vertraagd. Na den 24sten, als wanneer het vuur der tweede paralel was geopend, heeft men van die zijde geene nadere opgaven. —Het eenig tot dus verre onbekend berigt, 't welk deze opgaven behelzen, betreft het bezetten van Kravoja, in Klein-Wallachije, op den 19den Mei door de russische legers.

In bijzondere brieven uit Jassij van den 25sten wordt het aantal der russische troepen, welke deels bij Ismaël zijn vereenigd, en deels de vorstendommen in bezit hebben genomen, op niet minder dan 180,000 man begroot, waarvan een corps van 28,000 man met de belegering van Ibrailow belast zoude zijn. De turksche bezitting dier vesting wordt in deze brieven sterker opgegeven, dan in vroegere berigten, ten op 8000 man geschat. Men wilde, dat de troepen, welke alleen bij Ismaël de Donau moeten overtrekken, niet minder dan 100,000 man zullen bedragen. —Van de zijde van Buchares[t] was de turksche vesting Giurgewo meerdereds berend, [illegible]

Andere berigten uit Jassij melden de volgende bijzonderheden omtrent de belegering van Ibrailow: „Den 10den Mei heeft het belegerings corps de positie van Hadschicapitan, buiten het bereik der vesting, bezet. Den 12den hebben 50 Turken een uitval gedaan, om eenig hooi in brand te steken, op dat het den Russen niet in handen mogt vallen. Zij werden dadelijk door een genoegzaam aantal Kozakken, die in eene hinderlaag stonden, overvallen, en, daar zij hun geweer niet wilden nederleggen, aangegrepen; 14 Turken zijn daarbij gesneuveld; 20 gevangen genomen en de overigen hebben zich door geslagen. [De gevangenen zijn naderhand, door den Keizer rijkelijk begiftigd, naar de vesting terug gekeerd.] Den 13den en 14den is niets merkwaardigs voorgevallen, doch den 15den heeft men, daar de Russen een begin maakten met het opwerpen van batterijen, dapper uit de vesting gevuurd, en wel met een zoodanig gevolg, dat de belegeraars het besluit hebben genomen, om hunne werken alleen des nachts te vervorderen.

„ Graaf *Witgenstein* heeft den bassa tweemalen aangemaand, de vesting, zonder bloedstorting, overtegeven, en deze aanmaning is, in naam des Keizers, welke zich onverwachts naar het belegerings corps had begeven, herhaald; doch is telkens afgeslagen. Den 22sten is de Keizer door eene geringe onpasselijkheid aangetast, ten gevolge van welke men meende, dat Z. M. naar Ismaël zoude terug keeren, doch dezelve is in den loop van dien dag weder verdwenen. [Sedert is de Keizer in Odessa terug gekomen, van waar, gelijk gemeld is, Z. M. den 29sten [illegible]

„ In berigten uit [illegible] 20sten Mei, door de weener dagbladen medegedeeld, vindt men de navolgende bijzonderheden:

„ Alle de oorlogsvartuigen der geallieer-

den, over welke konde worden beschikt, zijn naar de kust van Morea gezeild, ten einde, onder het opperbevel van den admiraal *Codrington*, krachtdadig mede te werken tot de blokkade van de havens van dat schiereiland, en om alzoo *Ibrahim bassa* tot de ontruiming van deze landstreek te dwingen. Reeds heeft eene afdeeling van dit blokkade eskader eene egijptische korvet, grieksche gevangenen aan boord hebbende, aangehouden, en zullen de admiralen beslissen, wat met dezelve zal worden gedaan.

„ Anatolico wordt steeds door de Grieken belegerd.

„ Daar zich op Hijdra en op Spezzia (beide grieksche eilanden) sporen van de pest hebben vertoond, heeft het opperbewind der jonische eilanden alle de koopvaarders, uit Griekenland of van de eilanden komende, aan eene quarantaine van veertien dagen onderworpen, en worden daarvan alleeen uitgezonderd de schepen, uit de turksche havens van Arta en Prevesa afkomstig.

G R O O T - B R I T T A N N I E.

LONDEN *den* 11 *Junij*. De gewigtige motie, wegens de emancipatie der katholijken, welke in het lagerhuis met eene kleine meerderheid is aangenomen, is eergisteren en gisteren in het hoogerhuis behandeld, en, bij 318 stemmenden, met eene meerderheid van 41 stemmen verworpen. De markies *van Landsdown*, lid van het ministerie, 't welk dat des heeren *Canning* was opgevolgd, heeft de motie voorgedragen en dezelve, even als lord *Goderich*, verdedigd. — De markies heeft den maatregel voorgesteld, als strekkende, om de bevolking van Ierland, van welke verre weg de meerderheid de roomsch katholijke godsdienst belijdt, genoegen te geven; — en dus als nuttig, ter bevestiging van die overeenstemming, welke de kracht eener natie bevordert. Hij heeft aangemerkt, dat de geest der katholijke geestelijkheid, en inzonderheid het gezag der pausen, in de tegenwoordige dagen, zoodanig is veranderd, dat men van die zijde geen gevaar te vrezen heeft. Hij heeft verscheidene landen in Europa aangehaald, in welke bevoegdheid van r. katholijken, om de hoogwaardigheden van den Staat te bekleeden, onder de regering van een protestantsch vorst, geene ongelegenheid hoegenaamd te weeg brengt, en heeft zich vooral beroepen op de Vereenigde Staten, in welke niemand ter zake zijner geloofs-belijdenis belet wordt deel te nemen aan de uitoefening van het bewind. Hij heeft verklaard, dat hij pogingen had aangewend bij kundige Americanen, ten einde te worden onderrigt, hoeveel r. katholijken zitting hadden in het congres, doch dat men hem had geantwoord, dat zeker verscheidene lieden, die eerdienst toegedaan, in gedachte vergadering gevonden werden, maar dat men het niet wist, want dat er nimmer gelegenheid was, om van dergelijke gevoelens te doen blijken. Hij hechtte bijzonder aan deze omstandigheid, om dat de Noord-Americanen niet overschillig waren op 't stuk van de godsdienst, en daar te lande niet minder dan 8000 kerken uit vrijwillige bijdragen werden onderhouden, en meende dat, indien deze godsdienstige vrijheid op de instellingen van een jong gemeenebest geen gevaarlijken invloed had, die eener oude monarchie er voorzeker tegen zouden opgewassen zijn.

Alle de anglicaansche prelaten, welke het woord hebben gevoerd, hebben de motie bestreden. Zij en de verdere bestrijders derzelve hebben aangemerkt, dat, zoo de invloed der r. k. geestelijkheid door den loop der gebeurtenissen verminderd was, derzelver geest en staatkunde als niet in 't allerminst veranderd houden worden aangemerkt; — dat het met den geest der bedoelde kerk overeenkwam, om nimmer te rusten, zoo lang zij stond nevens de protestantsche kerk als die van den Staat, en zij de bovenhand over dezelve niet had erlangd; — dat het uit dien hoofde ongeraden was, om lieden, die steeds het geestelijk oppergezag van den roomschen stoel erkenden, deel te laten nemen aan uitoefening van een gezag, 't welk zoo naauw met het protestantsch beginsel was verbonden, en wel te minder, om dat de

...ahnig toegefelijkheid in de daad niet zoude kunnen strekken ter bevordering van de belangen der Ieren.

De hertog van *Wellington* heeft een zeer gematigd advies uitgebragt, en verklaard, *voor als nog* de motie niet te kunnen aannemen, maar echter de mogelijkheid te erkennen van de onderscheidene belangen, *onder zekere waarborgen*, overeen te brengen. Welke echter deze waarborgen zijn, heeft de hertog niet nader ontwikkeld. — De ministeriele bladen schijnen eene zoo groote meerderheid tegen de emancipatie niet te hebben verwacht, en verheugen zich niet weinig over dezelve.

GEMENGDE BERIGTEN.

[*Vervolg van No. 78.*]

Onafgebroken, gaat de arbeid dag en nacht voort; en naarmate het gewelf voortgaat, gaat ook de ijzer weg zijnen gang. De werklieden welke den grond uithouwen, werken zoo dat zij van beide einden elkander moeten tegenkomen. Men houdt het daarvoor, dat zij slechts drie maanden tijds behoeven om hunne taak volbragt te hebben. Nu reeds is meer dan zeshonderd yards, eene lengte uitmakende van 1800 Engelsche voeten afgewerkt. De hardste steenen worden tot vierkanten gehouwen, om tot grondslag aan den ijzer weg te strekken, op die plekken waarover de raden zullen moeten loopen. De zachtere of kleinere steenen worden gebruikt om een muur op te rigten aan beide zijden van den weg. De wegvallende stukken steen en zand dienen om de ruimte tusschen de vier ijzeren banen te vullen, welke twee volkomen gelijke wegen, met strooken voor de voetgangers, ter linker en ter regterzijde) moeten opleveren. Een gedeelte van de steenen wordt mede aangewend om de woningen te bouwen die de Directie over de werkzaamheden ter bevordering van een behoorlijk verkeer langs den weg zal noodig kunnen hebben. Men voedt hoop het geheele werk eerlang voltooid te zien.

CONSTANTINOPEL VAN BINNEN BESCHOUWD.

Van buiten af, maar dan wel van den zeekant gezien, levert deze stad een heerlijk gezigt op, bij welke echter haar binnenste geweldig afsteekt. Daar toch ziet men morsige, naauwe, scheve straten, zonder ergens iets wat naar een plan gelijkt of naar regelmatigheid zweemt, aan te treffen: Nietige houten loodsen die zij huizen noemen en zoodanig van boven vooruitsteekend gebouwd, dat men lager geen licht van den dag heeft, geen uitzigt, en geen versche lucht kan genieten; groote ledige ruimten of gapingen van woningen, waar men niets ziet dan zwart berookte puinen en eenige wijd uiteen verstrooide huizen, zoodanig bewoond dat het schijnt als had de pest onder de bewoners gewoed; en midden onder deze toonbeelden van ellende verheffen zich Moskeen en andere openbare gebouwen, welker grootte door hetgeen dezelve omgeeft nog meer uitkomt. Zeker Engelsche reiziger die voornemens was Constantinopel te gaan bezigtigen en wien men het *disparaat* verhaalde tusschen het binnenste en het buitenste dier stad, verkoos geen voet aan wal te zetten, maar vergenoegde zich den Kapitein order te geven dat hij de haven op- en neer zou varen. Alzoo bezag hij de Hoofdstad des Ottomanischen Rijks, keerde naar Engeland terug en had evenwel toch Constantinopel beschouwd.

SILISTRIA.

De schoonste en grootste stad in de Turksche provincie bulgarie, is aan de Donau gelegen. Zij is de hoofdstad van den Sandschak en tevens de zetel van eenen Griekschen metropolitaan. Langs den aanzienlijken oever der Donau gebouwd, heeft zij de uitgestrektheid van een uur, en is ook sterk van verschansingen voorzien. Het getal der inwoners wordt op 50,000 zielen geschat. De ligging der stad, in eene uitgestrekte en vruchtbare vlakte, is alleraanlokkendst. In hare nabijheid [illegible] vielen in de vroegere oorlogen, tusschen de Russen en Turken beslissende gevechten, meestentijds ten nadeele der laatsten, voor

In het jaar 1809 werden echter de Russen, nabij deze stad, in een zwaar gevecht, volkomen geslagen, waarbij zij eene menigte volk en artillerie verloren.

BIJDRAGEN TOT DE STATISTIEK van PORTUGAL.

Na den vrede van 1814 werd de militaire magt in Portugal in tijd van vrede op 49,268 man infanterie en 5230 paarden, bepaald hetwelk, met de militie eene krijgsmagt van 59325 man, of 25 soldaten voor elke 100 inwoners uitmaakte. De vestingen van het land bestaan uit de volgenden; van den eersten rang: Elvas, San Juliao, Peniche, Almeida en Valenca; van den tweeden rang, het fort Lippe of Da Garça nabij Elvas; Jurumentia, Gampa-major en Monsohlo. De jaarlijksche uitgaven voor de armee bedroegen in 1821 tot 12,840,000 Cruzagues of ongeveer 1,800,000 guldens.

VERGELIJKENDE OPGAAF VAN DE VOORTBRENGSELEN DER DRUKPERS

Twee-en dertig millioenen zielen maken de bevolking van Frankrijk uit; 500 couranten en maandwerken, ziedaar de jaarlijksche voort brengst der periodieke drukpers voor dit gansche rijk. Maar het Duitsch-Verbond geeft 305 zulke werken in het licht, en deszelfs bevolking bedraagt slechts 13,600,000 inw. — De Nederlanden, met 6,143,000 inw. hebben 150 couranten. — De Pruissische monarchie 12,464,000 inw. en 288 couranten. — Denemarken 1,950,000 inw. en 80 couranten. — Zweden en Noorwegen 3,866,000 inw. en 82 couranten. — De Britsche eilanden bevatten 23,400,000 inw. en er worden 483 couranten gedrukt. — De Vereenigde Staten van Noord-Amerika hebben eene bevolking van 11,600,000 inw. en het getal hunner periodieke werken bedraagt 840.

ADVERTISSEMENTEN.

Allen de genen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan nu wijlen den Wel Edele Achtbaren Heer SAMUEL MARTINUS KLEIN gelieven daarvan opgave te doen, aan den tweeden Ondergetekenden.

Paramaribo den 24e, September 1828.

C. L. WEISSENBRUCH qq.
C. VAN ELMPT qq.

De genen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel wijlen Mejufvr. de H. H. ARNZEN, worden vriendelijk verzocht daarvan opgave te doen aan Ondergeteekenden.

Paramaribo den 28sten September 1

J. A. H. ARNZEN q

Te koop voor civile prijzen CORDUA & BOEDDINGH beste Boter, Paterstuck, prima qu gezoute Vleesch in ¼ tonnen, rook Soucijs de Bologne, Z. M. Kaas, Visch, beste rode Wijn in Oxhoofden kisten, alsmede Rhijn - en Maderawijn, zerwater, Eau de Cologne; Lijn, en Patent Olij, droog en gemalen lood, Potlood, Eng. Bruin, Vriesch Gr Zwartzel, geassorteerd in Linnens en kens als veele Goederen meer.

C. S. GOMPERTS zal op Don dag den 2 October des nade dags ten 4 uren ten Pakhuize van Eerzamen Kapt. W. GROEN, op doen verkoopen: Provisien, Madera Rhijnwijn in kisten, Osnab. Linnen, meniass, boekjes katoen Batist en 't wat ten voorschijn zullen worden gebra

*** Kapt. G. M. JANSSEN, voer het Schip *de Twee Gebroed* is willens deszelfs Brievenzak te sl en te vertrekken op den 8 Oct aanstaande, verzoekende de respe Heeren Inladers hunne producten tijds aan boord te bezorgen, bedank bij dezen voor de aan hem bew gunst.

Paramaribo den 30e September 18

*** De trekking van een Span den met Wagen en hoten zal plaats hebben op m Avond ten 7 uren in het *Hollan Koffijhuis*, bewoond door de Heer COSPER.

*** Kapt. K. SPIEGELBERG voe de het Schip *Paramaribo* den 12e October zijn brievenzak en de reis naar *Amsterdam* aann

Paramaribo den 22e. September 18

Gedrukt te PARAMARIBO ter Gouvernements Drukkery van de Erven C. J...